

Ecologen onderzoeken de visstand in de voormalige werkhaven van het Grensmaas Consortium in Itteren. FOTO LORAINÉ BODEWES

Gissen naar aantal vissen

Hoeveel vissen zitten er nog in de voormalige werkhaven van het Grensmaas Consortium in Itteren? Om op die vraag een antwoord te krijgen, gingen ecologen gisteren met een bootje het water op. De vissen zullen later worden overgezet naar het Julianakanaal.

ITTEREN
DOOR RONALD COLÉE

Een groot deel van de klus is al geklaard. Ruim achthonderd miljoen liter water is de afgelopen drie maanden uit de voormalige werkhaven van het Grensmaas Consortium in Itteren gepompt en via een tussenbassin en de Geul overgeheveld naar de Maas. Nu de vissen nog. Dan kan de haven volledig gedempt en het gebied in oorspronkelijke staat teruggebracht worden tot landbouwgrond, natuurgebied en uiterwaard.

Stroomstootjes

Maar hoeveel vissen zitten er nog in het water en welke soorten? Zijn de meeste al bij het aanbrengen van een dam tussen de haven en het Julianakanaal terug het kanaal in gezwommen? Om op die vragen een antwoord te krijgen, gaan drie ecologen van Natuurbalans uit Nijmegen deze vrijdagochtend in een bootje het water op om de proef op de som te nemen. Vissen worden met stroomstootjes verdoofd en in een bak met water aan boord geladen, vervolgens in de laadbak van een graafmachine op de oever gebracht en overgezet in het kanaal. „Dit is een testdag”, zegt uitvoerder Han Bartels van het Grensmaas

Consortium. „Ik schat dat er nu nog één à anderhalve meter water in de haven staat. Het kan zijn dat die hoeveelheid nog te hoog is en het waterpeil eerst verder verlaagd moet worden om een goed beeld te krijgen van het aantal vissen.”

„Dat er hier duizenden hebben rondgezwommen staat vast”, zegt Ben Crombaghs, ecooloog en directeur van Natuurbalans. „Maar hoeveel er nu nog zitten is niet te voorspellen. Het kan zijn dat bij het aanbrengen van de dam het merendeel al naar het kanaal teruggezwommen is. Want vissen zijn zeer gevoelig voor waterdruk en herrie.” Het makkelijkste zou zijn de vissen met een groot sleepnet, een zegen, te vangen maar dat is volgens Crombaghs niet mogelijk bij een dunne modderige sliblaag als ondergrond. „Dan gaat het slib op de kieuwen zitten. Vandaar dat we voor deze methode kiezen. Die is het diervriendelijkst.”

De vissen samen met het opge-

pompte water via de Geul naar de Grensmaas leiden, is ook geen optie. „Deze vissen komen ook uit het kanaal en gedijen in stilstand, zacht stromend water. Die redden het niet in wild stromend water als de Grensmaas. Daar heb je te maken met totaal andere soorten als zalm, zeeforel, barbeel en kopvoorn.”

Vangst

Na twee uur vissen wordt de eerste vangst overgeheveld naar de laadbak van de graafmachine: brasems, blankvoorns, snoekbaarzen, baarzen en kolbleis. „Er zit zelfs een winde en een roofblei tussen. Die laatste is een exoot. Die kom je normaal alleen maar tegen in het stroomgebied van de Donau.” Deze eerste vangst leert dat er geen concentratie grote vissen in het water zit. „Wel veel kleine, kleiner dan veertig centimeter”, zegt Crombaghs. Hij gaat ervan uit dat meer dan 95 procent uiteindelijk de verplaatsing overleeft. Volgend jaar juli moet de voormalige werkhaven zijngedempt. Om de overlast voor de omgeving te beperken moet dan ook de verbreding van het Julianakanaal tussen de bruggen van Itteren en Voulwames - met 30 meter - zijn afgerond. Dit werk start in november.

De roofblei is een exoot, die kom je normaal in de Donau tegen.

Ecooloog Ben Crombaghs